

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

دانشکده پرستاری و مامایی خرم آباد

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری اورژانس

عنوان

تأثیر عصاره الکلی برگ زیتون بر پیامدهای بالینی و آزمایشگاهی

بیماران مبتلابه کووید-۱۹

نگارش

الهام احمدپور

استاد راهنما

دکتر طاهره طولابی

اساتید مشاور

دکتر داوود یادگاری

سجاد یاراحمدی

دکتر رسول محمدی

خرداد ۱۴۰۱

چکیده

مقدمه: در سال ۲۰۱۹-۲۰۲۰ کرونا ویروس جدید به عنوان عفونت حاد تنفسی تحت عنوان کووید-۱۹ شناخته شد. تا به امروز بیش از پانصد میلیون نفر در سراسر جهان به این ویروس مبتلا شده‌اند. همه‌گیری کووید-۱۹ چالشی بی‌سابقه برای شناسایی داروهای مؤثر جهت پیشگیری و درمان ایجاد کرده است. هدف از این مطالعه تعیین تأثیر عصاره الکلی برگ زیتون بر پیامدهای بالینی و آزمایشگاهی بیماران مبتلابه کووید-۱۹ است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی تصادفی کنترل‌شده سه سوکور است که در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در بیمارستان شهید لبافی نژاد تهران انجام شد. در این مطالعه بیماران مبتلابه کووید-۱۹ که در بخش جنرال کووید-۱۹ بستری بودند به روش نمونه‌گیری غیر احتمالی متوالی وارد مطالعه شدند. سپس به روش بلوک‌بندی طبقه‌ای در سه گروه، دارونما (۴۷ نفر)، دوز ۵۰۰ میلی‌گرم (۴۶ نفر) و دوز ۲۵۰ میلی‌گرم (۴۸ نفر) تخصیص پیدا کردند. در گروه‌های مطالعه علاوه بر درمان روتین، عصاره برگ زیتون با دوز ۲۵۰ و ۵۰۰ میلی‌گرم داده شده و علائم بالینی دو بار در روز و علائم آزمایشگاهی روزانه به مدت پنج روز با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته مورد ارزیابی قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های کای اسکوئر، آنالیز واریانس یک‌طرفه، آنالیز واریانس با اندازه‌گیری‌های تکراری و تست تعقیبی توکی با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ آنالیز گردید.

نتایج: میزان سرفه در روز ۵،۴،۳،۲ و تنگی نفس در روز ۵،۳، شدت درد عضلانی و احساس خستگی در روز ۵،۴،۳،۲، سردرد در روز ۵،۴،۳،۲،۱ و اضطراب و تندرستی در روز ۵،۴،۳ شدت بی‌اشتهایی در روز ۵،۴،۳،۲ در گروه ۲۵۰ میلی‌گرم و دارونما و هم‌چنین گروه ۵۰۰ میلی‌گرم و دارونما تفاوت معنادار بود ($p < 0.05$). دمای صبح در روز ۵، دمای عصر و تعداد تنفس صبح در روز ۵،۴، تعداد تنفس عصر در روز ۳ و ۴، تعداد ضربان قلب صبح و عصر و اشباع اکسیژنی صبح در روز ۲ و ۳ و ۴، عصر در روز ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و میزان فشار متوسط خون صبح در روز ۴ در گروه ۲۵۰ میلی‌گرم و دارونما و هم‌چنین گروه ۵۰۰ میلی‌گرم و دارونما تفاوت معناداری داشت ($p < 0.05$). میزان ESR در روز ۲، ۵،۴،۳،۲ و CRP در روز ۳، ۵،۴،۳ در گروه ۲۵۰ میلی‌گرم و دارونما و هم‌چنین گروه ۵۰۰ میلی‌گرم و دارونما دارای تفاوت معناداری بود ($p < 0.001$). هم‌چنین مدت‌زمان بستری تفاوت معناداری در بین گروه‌های مختلف داشت ($p < 0.001$)، به‌طوری‌که بیش‌ترین مدت بستری در گروه دارونما بود.

نتیجه‌گیری: عصاره برگ زیتون در کنار درمان‌های روتین با نتایج مطلوب همراه است. سرعت بهبودی، کاهش علائم بالینی و میزان ESR, CRP، و افزایش اشباع اکسیژنی در گروه‌هایی که علاوه بر درمان روتین از عصاره برگ زیتون استفاده می‌کنند بیش‌تر است. عصاره برگ زیتون در کاهش مدت‌زمان بستری تأثیر دارد. میان دوز ۲۵۰ و ۵۰۰ میلی‌گرم عصاره برگ زیتون در میزان اثر بخشی تفاوت وجود ندارد. به‌عنوان یک درمان مکمل در کنار درمان‌های روتین نقش مهمی در بهبود بیماران داشته باشد.

کلمات کلیدی: پیامدهای بالینی، تست آزمایشگاهی، طب مکمل، عصاره برگ زیتون، کووید-۱۹